

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 28. april 2026

Sag BS-33630/2025-HJR
(1. afdeling)

Ankestyrelsen
(advokat Jacob Pinborg)

mod

HK Danmark som mandatar for A
(advokat Michael Møllegaard Jessen, beskikket)

Biintervenienter til støtte for Ankestyrelsen:
Arbejdsmarkedets Erhvervssikring
(advokat Jacob Pinborg)

Forsikring og Pension
(advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

Dansk Arbejdsgiverforening
(advokat Tine Skyum)

Biintervenient til støtte for HK Danmark som mandatar for A:
Fagbevægelsens Hovedorganisation
(advokat Bjørn Elling)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Viborg den 20. maj 2024 (BS-31997/2020-VIB) og af Vestre Landsrets 11. afdeling den 3. februar 2025 (BS-30928/2024-VLR).

I pådømmelsen har deltaget syv dommere: Hanne Schmidt, Oliver Talevski, Kurt Rasmussen, Jens Kruse Mikkelsen, Lars Apostoli, Peter Mørk Thomsen og Mohammad Ahsan.

Påstande

Appellanten, Ankestyrelsen, har påstået frifindelse, subsidiært stadfæstelse af landsrettens dom.

Indstævnte, HK Danmark som mandatar for A, har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Anbringender

Ankestyrelsen har anført navnlig, at der ikke kan tilkendes erhvervsevnetabserstatning efter dagældende arbejdsskadesikringslovs § 32 (nu § 17), medmindre As erhvervsevne er nedsat med mindst 15 % som følge af arbejdsskaden.

Retningslinjerne for, hvornår der ydes erstatning for tab af erhvervsevne på 15 %, som Højesteret har fastlagt ved dom af 9. april 2024 (UfR 2024.2853) og dom af 17. januar 2025 (UfR 2025.1185) for sager efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a, kan ikke overføres til sager, som skal bedømmes efter den dagældende arbejdsskadesikringslovs § 32 (nu § 17). Det skyldes, at reglen i § 32 er udtryk for en skønsmæssig vurdering af tabet af erhvervsevne, hvor indtægtsnedgangen indgår i vurderingen som et af flere momenter. Tilskadekomnes indtægtsnedgang er således ikke i sig selv identisk med erhvervsevnetabets størrelse. Derimod er tab af erhvervsevne efter særreglen i arbejdsskadesikringslovens § 17 a identisk med tilskadekomnes indtægtsnedgang.

A har ikke ret til erstatning for tab af erhvervsevne, fordi hendes arbejdsskade ikke har nedsat hendes erhvervsevne med mindst 15 %. Det kan ikke udelukkes, at en del af det samlede tab af erhvervsevne kan skyldes følgerne af arbejdsskaden, men den del af As samlede erhvervsevnetab, der måtte kunne henføres til arbejdsskaden, udgør ikke mindst 15 % og berettiger dermed ikke til erstatning for tab af erhvervsevne efter dagældende arbejdsskadesikringslovs § 32 (nu § 17).

Det bemærkes herved, at A efter arbejdsskaden i april 2000 fortsatte i knap 11 år med at arbejde med samme indtjening. Det er på grund af konkurrerende forhold ikke muligt at kvantificere en eventuel indtægtsnedgang, som kan henføres til arbejdsskaden og indgå i vurderingen af erhvervsevnetabets størrelse.

På den anførte baggrund er der ikke det fornødne sikre grundlag for at tilside-sætte Ankestyrelsens afgørelse af 4. juni 2020, hvor Ankestyrelsen vurderede, at A som følge af arbejdsskaden ikke var påført et erhvervsevnetab på 15 % eller derover.

Hvis Højesteret finder, at de kriterier om fastlæggelse af erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a, der følger af de nævnte højesteretsdomme fra 2024 og 2025, også gælder ved fastlæggelse af erhvervsevnetab efter § 32 (nu

§ 17), vil det få meget betydelige økonomiske konsekvenser for navnlig forsikringselskaber og arbejdsgivere.

HK Danmark som mandatar for A har anført navnlig, at det fremgår af Højesterets dom af 17. januar 2025 (UfR 2025.1185) – der angår en tilskadekommen omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 17 a – at der gælder en bagatelgrænse på 5 %. Det følger af dommens præmisser, at bagatelgrænsen også gælder for sager omfattet af lovens § 17, der svarer til den dagældende lovs § 32, stk. 1.

Det forhold, at der består en forskel for sager omfattet af § 17 og § 17 a med hensyn til den beregningstekniske fremgangsmåde, der benyttes til at fastsætte erhvervsevnetabsprocenten, kan ikke begrunde, at bagatelgrænsen på 5 % ikke også skal gælde for sager omfattet af § 17. Ankestyrelsen var således ikke berettiget til at meddele A afslag på erstatning for tab af erhvervsevne, alene fordi arbejdsulykken den 12. april 2000 ikke havde nedsat hendes erhvervsevne med mindst 15 %. Ankestyrelsen burde derimod have taget stilling til, om arbejdsskaden havde nedsat hendes erhvervsevne med mindre end 5 %.

Det er korrekt, når landsretten konkluderer, at arbejdsskaden indgår som en komponent i det samlede årsagskompleks, og at A som følge af arbejdsskaden er påført et varigt erhvervsevnetab, som ikke er bagatelagtigt. Der henvises herved til Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 3, 9, 12 og F, hvoraf fremgår, at arbejdsskaden med mindst 50 % sandsynlighed indgår i det samlede årsagskompleks.

De gener og funktionsbegrænsninger, der begrundede, at A blev tilkendt et fleksjob i 2014, skyldes arbejdsulykken den 12. april 2000. Det er derfor forkert, når Ankestyrelsen har vurderet, at As arbejdsophør og overgang til fleksjob med overvejende sandsynlighed skyldes andre årsager end følgerne efter arbejdsskaden. Endvidere er det forkert, når Ankestyrelsen har vurderet, at A – der med tilkendelsen af fleksjob utvivlsomt har et betydeligt og varigt erhvervsevnetab – kun har lidt et så beskedent erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden, at det ikke er erstatningsberettigende.

Det, som Ankestyrelsen har anført om de mulige økonomiske konsekvenser af en stadfæstelse af landsrettens dom, kan ikke lægges til grund. De økonomiske konsekvenser må antages at være betydeligt mindre.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

A læssede den 12. april 2000 under sit arbejde for X Kommune varer ind i en bil og fik i den forbindelse bilens bagsmæk i hovedet, hvorved hun pådrog sig en hjernerystelse. Den 14. september 2000 anerkendte Arbejdsskadestyrelsen skaden som en arbejdsskade.

Ved afgørelse af 7. juni 2002 vurderede Arbejdsskadestyrelsen, at A ikke havde lidt et erhvervsevnetab på mindst 15 % som følge af arbejdsskaden. Styrelsen lagde vægt på, at hun havde genoptaget sit arbejde til samme løn og således uden en lønnedgang på 15 % eller derover.

Den 12. september 2002 traf Arbejdsskadestyrelsen afgørelse om, at A havde pådraget sig varigt mén på 12 % som følge af arbejdsskaden. Styrelsen anførte, at hun led af bl.a. hovedpine, svimmelhed, koncentrationsproblemer, træthed og smerter i kæben.

A blev i 2012 sygemeldt fra sit arbejde i X Kommune og blev med udgangen af april 2014 afskediget af kommunen, der henviste til, at Helbredsnet havde vurderet, at hun var helbredsmæssigt utjenstedygtig i sin stilling.

Den 28. november 2014 traf X Kommune afgørelse om at tilkende A et midlertidigt fleksjob, idet kommunen vurderede, at hendes arbejdsevne var varigt og væsentligt nedsat i forhold til ethvert erhverv. Kommunen anførte, at A var generet af bl.a. hovedpine, træthed, smerter i kæben, koncentrationsbesvær, svimmelhed og stress.

Ankestyrelsen traf den 4. juni 2020 afgørelse om at genoptage sagen om erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringslovens § 32 (nu § 17) og traf samtidig afgørelse om, at arbejdsskaden den 12. april 2000 ikke havde nedsat As erhvervsevne med 15 % eller derover. Ankestyrelsen vurderede i den forbindelse, at der var andre årsager end arbejdsskadens følger til, at hun blev tilkendt et midlertidigt fleksjob i 2014.

Sagen angår, om der er grundlag for at hjemvise sagen til Ankestyrelsen med henblik på, at styrelsen vurderer spørgsmålet om erhvervsevnetab på ny.

Arbejdsskadesikringslovens § 32 (nu § 17)

Da arbejdsskaden er sket før den 1. januar 2004, er det den dagældende arbejdsskadesikringslovs § 32, der finder anvendelse.

Af den dagældende § 32, stk. 1, 2. pkt. – der videreførte § 27, stk. 1, 2. pkt., i lov nr. 79 af 8. marts 1978 om arbejdsskadeforsikring – fremgår, at der ikke ydes erstatning for tab af erhvervsevne, hvis erhvervsevnetabet er mindre end 15 %. Bestemmelsen er videreført i arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 1 (nu 4. pkt.).

Højesteret har i dom af 9. april 2024 (UfR 2024.2853) i en sag om erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a om personer i fleksjob – med henvisning til navnlig Folketingets Socialudvalgs betænkning i Folketingstidende 1977-78, tillæg B, betænkning over bl.a. lovforslag nr. L 47, sp. 315 ff. – udtalt, at det afgørende kriterium efter forarbejderne til arbejdsskadesikringslovens § 17

er, om der foreligger et klart og varigt tab af erhvervsevnen som følge af arbejdsskaden, men at der ikke er holdepunkter for, at erhvervsevnetabet skal være tæt på 15 %, for at dette kriterium er opfyldt. Sagen angik fastsættelsen af erhvervsevnetabet for en person, hvis indtægtsnedgang udgjorde 10,3 %, og som fik medhold i, at hun var berettiget til erstatning for erhvervsevnetab svarende til 15 %.

Endvidere har Højesteret i dom af 17. januar 2025 (UfR 2025.1185) også i en sag om erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a om personer i fleksjob udtalt, at det fremgår af forarbejderne til lovens § 17, at formålet med den nedre grænse på 15 % for erstatning for erhvervsevnetab bl.a. er at "sikre administrationen mulighed for at afvise dyberegående behandling af et stort antal udokumenterbare krav om erstatning for bagatelagtige beløb som følge af mindre arbejdsskader", jf. Folketingstidende 1977-78, tillæg A, lovforslag nr. L 47, sp. 916. Om udtrykket "bagatelagtige beløb" udtalte Højesteret, at det må anses for forudsat under behandlingen af forslaget til lov nr. 79 af 8. marts 1978 om arbejdsskadeforsikring, at der vil være tale om bagatelagtige beløb, hvis indtægtsnedgangen er mindre end 5 %. Denne sag angik fastsættelsen af erhvervsevnetabet for en person, hvis indtægtsnedgang i de relevante perioder var på 9,6 % og 8,8 %.

Som det fremgår af de nævnte domme fra 2024 og 2025, bygger anvendelsen af 15 %-grænsen i sager om erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a på forarbejderne til samme lovs § 17. Højesteret har således reelt taget stilling til, hvordan 15 %-grænsen i arbejdsskadesikringslovens § 32 (nu § 17) skal forstås og det, som Ankestyrelsen har anført, giver ikke grundlag for at ændre den retstilstand, som Højesteret har fastlagt i dommene vedrørende den nedre grænse for erhvervsevnetaberstatning. Det indebærer, at en tilskadekommet har ret til erstatning for erhvervsevnetab svarende til 15 % efter dagældende arbejdsskadesikringslovs § 32 (nu § 17), hvis der er tale om en klar og varig indtægtsnedgang som følge af arbejdsskaden, og hvis indtægtsnedgangen er på 5 % eller derover.

Den konkrete sag

Som nævnt traf Ankestyrelsen den 4. juni 2020 afgørelse om, at arbejdsskaden den 12. april 2000, hvor A pådrog sig en hjernerystelse, ikke havde nedsat hendes erhvervsevne med 15 % eller derover. Ankestyrelsen lagde vægt på, at A gennem en længere årrække (frem til 2012) havde været i stand til at arbejde fuldt ud og opretholde den samme indtægt som den, hun ville have haft, hvis hun ikke var kommet til skade, og at hendes arbejdsophør og overgang til midlertidigt fleksjob med overvejende sandsynlighed skyldtes andre årsager end følgerne efter arbejdsskaden. Endvidere anførte styrelsen, at det ikke kunne udelukkes, at en del af hendes samlede erhvervsevnetab kunne skyldes følger efter arbejdsskaden, men at denne del var så beskeden, at den ikke i sig selv berettigede til erstatning for erhvervsevnetab.

Ankestyrelsen har i afgørelsen anlagt en anden forståelse af arbejdsskadesikringslovens § 32 (nu § 17) end den, som følger af Højesterets domme. Herefter – og henset til, at det følger af Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 3, 9, 12, A og F, at arbejdsskaden den 12. april 2000 indgår som en komponent i det samlede årsagskompleks – tiltræder Højesteret, at sagen hjemvises til Ankestyrelsen med henblik på, at styrelsen vurderer spørgsmålet om erhvervsevnetab på ny.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Ankestyrelsen til statskassen betale 50.000 kr. Det idømte beløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.